

Opinia
do ustawy o zmianie ustawy o systemie oceny zgodności
oraz niektórych innych ustaw
(druk nr 1139)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa z dnia 4 marca 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oceny zgodności oraz niektórych innych ustaw wprowadza do krajowego porządku prawnego regulacje wynikające z nowych przepisów prawa wspólnotowego.

Ponadto ustawa stanowi wykonanie wystąpienia pokontrolnego Najwyższej Izby Kontroli z dnia 26 maja 2008 r., w którym postulowano podjęcie prac legislacyjnych zmierzających do ustawowego uregulowania trybu i zasad wnoszenia do sądów powszechnych odwołań od orzeczeń Komitetu Odwoławczego przy Polskim Centrum Akredytacji oraz przyznania ministrowi właściwemu do spraw gospodarki uprawnień do zatwierdzania planów i sprawozdań Centrum.

Od dnia 1 stycznia 2010 r. państwa członkowskie UE są obowiązane do bezpośredniego stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiającego wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 339/93 (Dz. Urz. UE L 218 z 13.08.2008, str. 30).

Rozporządzenie (WE) nr 765/2008 nakłada na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia odpowiedniej ochrony rynku przed praktykami polegającymi na niezgodnym z prawem znakowaniem wyrobów oznaczeniem CE wskazującym, że spełniono wszystkie wymagania zawarte w odpowiednich przepisach unijnych.

Nadzór nad rynkiem powinien dotyczyć wszystkich produktów objętych prawem wspólnotowym. Aby go zapewnić zaproponowano rozszerzenie systemu kontroli wyrobów

również na wymagania szczegółowe określone w tzw. dyrektywach starego podejścia (nowe brzmienie art. 3a ustawy).

W art. 1 w pkt 3 noweli dokonano zmiany używanych w ustawie pojęć: "oznakowanie zgodności", "jednostka oceniająca zgodność", "akredytacja", "norma zharmonizowana" oraz "inne wymagania", aby zapewnić ich spójność z odpowiednimi przepisami rozporządzenia (WE) nr 765/2008.

W art. 1 w pkt 4 noweli zaproponowano dodanie do art. 7a ust. 2 umożliwiającego ministrowi właściwemu ze względu na przedmiot oceny zgodności, upoważnienie kompetentnej jednostki do wykonywania zadań przewidzianych w aktach prawa wspólnotowego innych niż dyrektywy nowego podejścia.

W art. 14 ustawy doprecyzowano, że notyfikowane jednostki certyfikujące, notyfikowane jednostki kontrolujące oraz notyfikowane laboratoria dokonują oceny zgodności z uwzględnieniem przepisów o ochronie informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa i innych informacji prawnie chronionych.

W art. 1 pkt 6 noweli dokonano zmiany w art. 15 ustawy, zastępując dotychczasowe wyliczenie jednostek, którym udziela się akredytacji zdefiniowanym w rozporządzeniu (WE) nr 765/2008 określeniem "jednostka oceniająca zgodność".

W zmienionym art. 18 ust. 2, zgodnie z postulatem Najwyższej Izby Kontroli doprecyzowano tryb zaskarżania decyzji Komitetu Odwoławczego w sprawie oddalenia odwołania od odmowy udzielenia, cofnięcia, zawieszenia lub ograniczenia zakresu akredytacji jednostce oceniającej zgodność. W opisanej sytuacji jednostce przysługiwać ma skarga do sądu administracyjnego, za pośrednictwem Komitetu Odwoławczego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o oddaleniu odwołania. W postępowaniu przed sądem odpowiednie zastosowanie znajdują przepisy o zaskarżaniu do sądu decyzji administracyjnych.

Stosownie do opinii Najwyższej Izby Kontroli, która uznała za pozbawione podstawy prawnej oznaczanie certyfikatów akredytacji pieczęcią z wizerunkiem orła, w art. 25 dodano ust. 4 stanowiący, że Polskie Centrum Akredytacji jest uprawnione do używania wizerunku orła ustalonego dla godła Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z wnioskiem NIK dotyczącym wzmocnienia nadzoru nad Centrum, w art. 27 doprecyzowano katalog zadań Dyrektora Centrum Akredytacji wskazując, że należy do niego m.in. sporządzanie projektu rocznego planu finansowego, rocznego sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z działalności Centrum i przedstawianie ich ministrowi właściwemu do spraw gospodarki do dnia 31 marca roku następnego (w świetle art. 32

dokumenty te będą przez ministra zatwierdzane). Ponadto dodano do art. 27 ust. 17 – 19 określające zasady i tryb powoływania i odwoływania zastępcy Dyrektora PCA.

W art. 1 w pkt 22 noweli (art. 38 ust. 1 ustawy) zaproponowano włączenie do systemu kontroli wyrobów również organów celnych, odpowiedzialnych za kontrolę wyrobów importowanych z krajów trzecich.

W art. 1 pkt 33 noweli zaproponowano uchylenie art. 42 oraz zastąpienie go art. 43b, aby zapewnić stosowanie Kodeksu postępowania administracyjnego do wszystkich postępowań prowadzonych na podstawie przepisów rozdziału 6 ustawy o systemie oceny zgodności, w tym do postępowania w sprawie zniszczenia wyrobów przywożonych z krajów trzecich, przewidzianego w art. 43a w nowym brzmieniu.

Zmiany w ustawie o transporcie kolejowym, ustawie o ogólnym bezpieczeństwie produktów, ustawie o wyrobach budowlanych, ustawie – Prawo telekomunikacyjne oraz w ustawie o wyrobach medycznych są konsekwencją nowelizacji ustawy o systemie oceny zgodności.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa uchwalona przez Sejm na 86. posiedzeniu w dniu 4 marca br. pochodziła z przedłożenia rządowego. Rada Ministrów zadeklarowała, że projekt ustawy ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej. Projektem zajmowała się Komisja Gospodarki.

Ustawa nie budziła kontrowersji ani nie była przedmiotem istotnych poprawek. Najważniejsza zmiana polegała na rozszerzeniu noweli o zmianę w ustawie o transporcie kolejowym, będącą konsekwencją uchylecia art. 42 w ustawie o systemie oceny zgodności.

Posłowie uchwalili ustawę przy 422 głosach za, przy braku głosów przeciw i wstrzymujących się.

III. Uwagi

- 1) W noweli zaproponowano zastąpienie określenia "zasadnicze lub inne wymagania" określeniem "zasadnicze, szczegółowe lub inne wymagania". W nowym art. 3a pkt 1 użyto jednak określenia "zasadnicze, szczegółowe i inne wymagania"

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 2, w art. 3a w pkt 1 wyrazy "zasadniczych, szczegółowych i innych wymagań" zastępuje się wyrazami "zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań";

2) W art. 1 w pkt 3 w lit. a noweli zmieniono definicję określenia "oznakowanie zgodności", rozumiejąc pod nim "oznakowanie potwierdzające zgodność wyrobu z zasadniczymi lub szczegółowymi wymaganiami" (dotychczas mowa była o zgodności tylko z zasadniczymi wymaganiami). Nie zmieniony pozostał jednak art. 46 typizujący jako wykroczenie zachowanie polegające na umieszczeniu oznakowania zgodności na wyrobie, który nie spełnia zasadniczych (a nie zasadniczych lub szczegółowych) wymagań. Gdyby okazało się, że pominięcie zmiany w art. 46 nie było zamierzone, rozważyć należy przyjęcie poniższej poprawki.

Propozycja poprawki:

w art. 1 po pkt 36 dodaje się pkt 36a w brzmieniu:

"36a) art. 46 otrzymuje brzmienie:

"Art.46. Kto umieszcza oznakowanie zgodności na wyrobie, który nie spełnia zasadniczych lub szczegółowych wymagań albo dla którego producent lub jego upoważniony przedstawiciel nie wystawił deklaracji zgodności, podlega grzywnie.";

3) Dotychczas używane w ustawie określenie "jednostki certyfikujące, jednostki kontrolujące i laboratoria" zastępuje się szerszym pojęciem "jednostki oceniające zgodność", obejmującym także samych producentów wyrobów. Aby zapewnić ustawie konsekwencję i spójność terminologiczną rozważyć należy wprowadzenie odpowiedniej zmiany także w jej art. 4, określającym uczestników procesu oceny zgodności.

Propozycja poprawki:

w art. 1 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

"2a) art. 4 otrzymuje brzmienie:

"Art.4. W procesie oceny zgodności uczestniczą producenci, ich upoważnieni przedstawiciele, importerzy oraz jednostki oceniające zgodność.";

4) Zgodnie § 158 Zasad techniki prawodawczej, odsyłając do innego aktu normatywnego przytacza się tytuł tego aktu wraz z adresem publikacyjnym.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 6, w art. 15 w ust. 4 wyrazy "w rozumieniu przepisów o świadczeniu usług drogą elektroniczną" zastępuje się wyrazami ", o których mowa w ustawie z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. Nr 144, poz. 1204 z późn. zm.)";

5) Art. 36 ust. 1 (art. 1 pkt 20 lit. a noweli) stanowi, że przy Centrum Akredytacji działa Komitet Odwoławczy, liczący nie więcej niż 10 **stałych członków** – ekspertów posiadających odpowiednią wiedzę i doświadczenie w zakresie akredytacji. Na podstawie art. 36 ust. 3 minister właściwy do spraw gospodarki powołuje i odwołuje **członków** Komitetu Odwoławczego. Analiza powołanych przepisów prowadzi do wniosku, że w Komitecie Odwoławczym zasiadają członkowie stali i "zwykli". Jeżeli rozróżnienie takie nie było zamierzone, ustawa wymaga w tym zakresie ujednoczenia.

6) W art. 1 w pkt 29 noweli, w art. 40k w ust. 3 i 4 użyto dwojakiej techniki legislacyjnej na wskazanie tego samego postępowania. Aby zapewnić art. 40k spójność terminologiczną określenia te należy ujednoczyć.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 29, w art. 40k w ust. 4 wyrazy "postępowania w sprawie wprowadzenia do obrotu lub oddania do użytku wyrobu niezgodnego z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami" zastępuje się wyrazami "postępowania, o którym mowa w art. 41"

7) Zgodnie z § 87 Zasad techniki prawodawczej, zmieniany przepis przytacza się w pełnym nowym brzmieniu, choćby zastępowano w nim, dodawano albo eliminowano tylko jeden wyraz. W świetle tego przepisu art. 2 noweli powinien mieć następujące brzmienie:

Propozycja poprawki:

art. 2 otrzymuje brzmienie:

"Art. 2. W ustawie z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 16, poz. 94, z późn. zm.) w art. 25b ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. W przypadku gdy niniejsza ustawa nie stanowi inaczej do oceny zgodności podsystemów, akredytacji, autoryzacji i notyfikacji w tym zakresie oraz kontroli spełniania przez podsystemy zasadniczych wymagań dotyczących interoperacyjności kolei i postępowania w sprawie podsystemów niezgodnych z zasadniczymi wymaganiami dotyczącymi interoperacyjności kolei stosuje się odpowiednio przepisy: art. 5 pkt 4-9, 11-13 i 16, art. 14-18, art. 19 ust. 1 i 2, ust. 3 pkt 1 i 2, ust. 4-7, art. 21 ust. 3 i 4, art. 23, 26, 38-40, 40b-40f, 40h-40i, 41, 41b i 41c oraz art. 43a-44 ustawy z

dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności, z tym że ilekroć w tych przepisach jest mowa o "wprowadzeniu do obrotu" lub "wycofaniu z obrotu", rozumie się przez to "oddanie do eksploatacji" lub "wycofanie z eksploatacji".

*Maciej Telec
Główny legislator*